



# BOKLÅDAN

DIN LITTERÄRA OMBUDSMAN

3/2015

Nyhetsbrevet Boklådan ger aktuella lästips fyra gånger om året och är ett samarbete mellan ABF och Arbetet. Skriv ut och sprid eller sätt upp på anslagstavlan! Den som själv vill prenumerera kan anmäla sig på [www.bokladan.org](http://www.bokladan.org), där nyhetsbrevet också kan laddas ner och läsas som PDF.

## Hur undviker vi mörkret?



Björn Elmbrants *Innan mörkret faller* (Atlas) är obligatorisk och medryckande läsning för den som vill förstå hur nazismen fick makten i Tyskland på 30-talet och varför det inte blev så i Sverige. Det är en bok om vägval, och en känga mot alla som hävdar att vi inget har att lära av historien. Nu,

när mörkerkrafterna tar mark, är det viktigare än nånsin att vi förstår hur vägen kan hejdas.

Denna bruna våg skildras kunnigt och lättillgängligt av Anna-Lena Lodenius i *Vi säger vad du tänker – Högerpopulismen i Europa* (Atlas). Hon reser till olika länder och visar vad som skiljer och förenar Front National, Dansk Folkeparti, Fremskrittspartiet, Ukip och Sverigedemokraterna.

I *Nazismen i Sverige 2000–2014* (Ordfront) skärskådar Heléne Löow den historiska och nutida extremhögern. Här kartläggs personerna och organisationerna, men framförallt får man syn på den ofta motsägelsefulla ideologi som driver dem.

[Läs en recension av Innan mörkret faller](#)

[Läs en recension av Vi säger vad du tänker](#)

[Läs en recension av Nazismen i Sverige 2000-2014](#)

## Politiskt laddad bladvändare

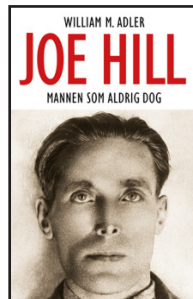


Kjell Eriksson, mest känd för sin kriminalromansvit om kommissarie Ann Lindell, har skrivit en politiskt laddad bladvändare om spanska inbördeskriget. *Att skjuta hästar* (Ordfront) handlar om den unge uppländske lant- och industriarbetaren Alfons Andersson som bryter upp från sitt liv för

att precis som hundratals andra svenska Spanienfrivilliga kämpa för republiken och socialismen mot general Francos fascistarmé.

[Läs en recension i Arbetet](#)

## Ikonen och människan Joe Hill



I november är det hundra år sedan folkmusiker- och arbetarrörelseikonen Joel Hägglund, känd som Joe Hill, avrättades i Utah. William H. Adlers *Joe Hill – Mannen som aldrig dog* (Karneval), som nu kommit på svenska, anses av många vara den definitiva biografien. Bland annat presenterar han ett brev som tyder på att Hill blev oskyldigt dömd.

På sitt oefterhärmliga, eftertänksamma, poetiska vis färdas Göran Greider i *Städerna som minns Joe Hill* (Bonniers) i Hills fotspår från Gävle till Chicago, San Pedro och Salt Lake City. Han reflekterar över svenskens betydelse för den amerikanska litteraturen, folkmusiken och historien, och ställer den svenska emigrantens liv och öde mot dagens stora frågor och konflikter.

Samtidigt släpps Bo Widerbergs drama om Joe Hill från 1971 – med Thommy Berggren i huvudrollen – på DVD. Ett enligt flera kritiker bortglömt mästerverk kan därmed återupptäckas.

[Läs mer om böckerna och filmen om Joe Hill](#)

[Läs en recension av Joe Hill - Mannen som aldrig dog](#)

[Provläs Städerna som minns Joe Hill](#)

## Högaktuellt om att fly



Journalisten Duraid al-Khamisis självbiografiska *Regnet luktar inte här* (Atlas) hade inte kunnat släppas lägligare. Som åttaåring kom han med sin familj till Sverige i en fiskebåt över ett stormigt hav, på flykt från Irak. I det nya landet blir familjen främlingar och underklass i Stockholms förorter, och

hos den unge Duraid växer hatet. En rasande aktuell berättelse om hur det är att lämna allt bakom sig och om hur svårt det är att börja från noll.

[Läs en recension i Arbetet](#)

## Om att bryta sig loss



Med debutromanen *Göra sig kvitt Eddy Bellequeue* (W&W) har 22-årie Édouard Louis slagit igenom. Boken visar hur det kan vara att växa upp som homosexuell i en liten industriort i Frankrike, där männen sliter sönder sina kroppar på mässingsfabriken och kvinnorna som städerskor; där pastisen och TV:n är samlingspunkterna och den som inte spelar sin givna roll är ett hot.

[Läs en recension i Aftonbladet](#)

## En konstnärers livsöde



Anna Jörgensdotter debuterade med romanen *Pappa Pralin* 2002 och har för sin poesi och prosa bland annat belönats med Ivar Lo-priset. I nya romanen *Drömmen om Ester* (Bonniers) gestaltar hon suggestivt och med inlevelse Ester Hennings liv som konstnär och mentalvårdspatient under det svenska 1900-talet – i skuggan av världskrig, männens konstvärld och Zorn.

[Läs en recension i Arbetet](#)

## Litterärt på arbetsplatsen

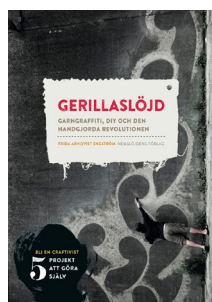


Bokserien *Folkrörelse på arbetsplatsen* (red. Frances Tuuloskorpi) är arbetarkollektivets berättelser om hur man snackar och skriver ihop sig för att påverka. Efter *Hopsnackat* (2010) och *Hopskrivet* (2012) kommer nu *Slutsnackat*, en uppfriskande, mångfacetterad fortsättning om

vad man lärt sig av att slåss för sina och andras rättigheter. Nästa del i serien handlar om strejker.

[Läs mer om serien Folkrörelse på arbetsplatsen](#)

## Konstskatter och gerillaslöjd



I *Bildriket – en konstbok för unga* (Ordalaget) presenterar Rosie Dickens många av världens mest kända konstverk på ett sätt som bildar, väcker nyfikenhet och stimulerar till eget skapande. I *Gerillaslöjd* (Hemslöjdens förlag) ger Frida Arnqvist Engström en inblick i

en ny skapande rörelse bestående av revolterande unga kvinnor som lyfter ut sina garntags i gatumiljö, broderar på bussäten eller virkar in en hel buss.

[Läs en recension av böckerna på bokladan.org](#)

## FÖRFATTAREN

### Jesper Weithz



I debutromanen *Det som inte växer är döende* utmanade Jesper Weithz vår förnekelse av klimat-hotet. I den nya romanen *Vintersystrar* (Natur & Kultur) hotas huvudkaraktärerna Amina och Lollo både utifrån och inifrån. De har varit bästa vänner i mer än femton år och så börjar allt spricka när det politiska blir personligt och det personliga politiskt.

#### Vilken nerv har du velat träffa?

– Det är en relationsroman om vänskap, kärlek och det sociala arvet. Så jag hoppas träffa läsarens känslonerv. Samtidigt utspelar sig berättelsen i en offentlig sektor som drabbas hårt av åtstramningar. Sverige är rikt, ändå påstås det inte finnas pengar till värdig sjukvård och bra arbetsförhållanden. Kanske skvätter lite av min återhållna ilska över på läsaren.

#### Varför ett sjukhus som skådeplats?

– Jag hade tänkt att Lollo och Amina skulle arbeta i typiska Handelsyrken. Men så åkte jag in akut för en blindtarmsinflammation några dagar innan jag skulle börja skriva. Klassamhället syns tydligt i personalhierarkierna. Det är förstås inte bra, men om man vill spegla klassamhället är det ett perfekt mikrokosmos.

#### Har du gått och blivit arbetarförfattare?

– Om någon vill se *Vintersystrar* som ett litet bidrag till arbetarlitteraturen blir jag stolt. Jag minns när jag som barn läste ungdomsromanen *Tredagarskriget* av Hans Erik Engqvist och tänkte att ”det handlar ju om mig”, trots att den utspelas i Dalsland under tidigt 1950-tal. Att bli sedd av litteraturen var oerhört viktigt, plötsligt kändes den inte som ett reservat för andra klassers erfarenheter. Så arbetarförfattarna har betytt mycket. Men vad jag ska skriva om nu har jag ingen aning. Zombier kanske, har de klasstillhörighet?

[Läs hela intervjun med Jesper Weithz](#)

Redaktör för *Boklådan* är Kent Werne. Victor Estby, Eivor Schultz och Jonna Sima ingår i referensgruppen och har bidragit med boktips och underlag till notiserna i *Boklådan* #1/2015.